

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE

ESZKÖZTÁR AZ EGYENLŐSÉGÉRT VÁROSI MÓDSZEREK A RASSZIZMUS ELLEN

European
Coalition
of Cities

against Racism

International Coalition
of Inclusive and
Sustainable Cities – ICCAR

Co-funded by
the European Union

Miért fontos?

Alapítás

Gyakorlat

Utánkövetés

ESZKÖZTÁR AZ EGYENLŐSÉGÉRT VÁROSI ELJÁRÁSMÓDOK A RASSZIZMUS ELLEN

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE

A TELEPÜLÉS AZ ALÁBBI FUNKCIÓKBAN JELENIK MEG:

- demokratikus intézmények,
- szabályalkotó,
- munkáltató,
- szolgáltató,
- megrendelő.

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE:

- 1 Éber a rasszizmus ellen.
- 2 A rasszizmus és a diszkrimináció felmérése, a helyi intézkedések monitorozása.
- 3 A rasszizmus és a diszkrimináció áldozatainak támogatása.
- 4 Több részvételi lehetőség és jobban informált lakosok.
- 5 A település mint az esélyegyenlőségi gyakorlatok aktív támogatója.
- 6 A település mint az esélyegyenlőséget tiszteletben tartó munkáltató és szolgáltató.
- 7 Tisztességes hozzáférés a lakhatáshoz.
- 8 Oktatással a rasszizmus és a diszkrimináció ellen.
- 9 A kulturális sokszínűség előmozdítása.
- 10 Gyűlölet-bűncselekmények és konfliktuskezelés.

A programot az ETC Graz koordinálta, és az alábbi partnerekkel valósította meg:
Stockholmi Egyetem (Svédország),
Padovai Egyetem, Emberi Jogi Központ – HRC Padova (Olaszország),
Európai Alkotmányjogi Központ – CECL (Görögország),
Másság Alapítvány – NEKI (Magyarország),
CIDALIA (Spanyolország),
Európai Városok Koalíciója a Rasszizmus Ellen (ECCAR).
UNESCO: az ICCAR tagja

Szerkesztők: Isabella Meier, Ingrid Nicoletti, Klaus Starl, Paul Lappalainen.

2. kiadás, 2017. február, Graz–Stockholm–Potsdam

Az Eszköztár az egyenlőségért az Európai Bizottság, az UNESCO, az Európai Városok Koalíciója a Rasszizmus Ellen (ECCAR), az Open Society Foundation – At Home in Europe, az ETC Graz, valamint Bécs, Bern, Bologna, Esch-sur-Alzette, Ghent, Graz, Potsdam, Rotterdam és Zürich városának támogatásával valósult meg.

E kiadvány az Európai Unió Jogok, egyenlőség és állampolgárság (REC) programjának pénzügyi támogatásával valósult meg (ADPOLIS JUST/2014/RDIS/AG/DISC/8084). A kiadvány tartalmáért az ETC Graz és partnerei kizárólagos felelősséget viselnek, és nem tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

BEVEZETÉS

Az Eszköztár az egyenlőségért egy kézikönyv, amely segítséget nyújt a településeknek abban, hogy sikeres helyi politikát fogalmazzanak meg a rasszizmussal vagy faji alapú megkülönböztetéssel szemben, vagy fejlesszék a már meglévőket. Az eszköztár tapasztalati alapon nyújt segítséget módszerek, intézkedések teljesítéséhez a tervezéstől a hatás méréséig bezárólag. A kézikönyv tartalma európai önkormányzati dolgozóktól szerzett ismereteken nyugszik.

Célunk az volt, hogy a lehető legpontosabban fogalmazzuk meg javaslatainkat. Kérjük, tekintsen úgy írásunkra, mint más településbeli kollégáinak tapasztalatára, és vegye át belőle azt, ami az ön települése számára hasznos lehet.

Az eszköztár létrehozása nem lett volna lehetséges azok nélkül a helyi hivatalnokok nélkül, akik megosztották velünk tapasztalataikat, tudásukat és idejüket. Az ECCAR és a szerkesztők ezúton köszönik meg a részt vevő városoknak a hozzájárulásukat és vendégszeretetüket, különösen az alábbiaknak:

AgiaVarvara (Görögország)	Graz (Ausztria)
Athén (Görögország)	Madrid (Spanyolország)
Barcelona (Spanyolország)	Malmö (Svédország)
Bécs (Ausztria)	Nantes (Franciaország)
Berlin (Németország)	Pécs (Magyarország)
Bern (Svájc)	Potsdam (Németország)
Bilbao (Spanyolország)	Rotterdam (Hollandia)
Bologna (Olaszország)	Santa Cruz (Spanyolország)
Botkyrka (Svédország)	Sevilla (Spanyolország)
Budaörs (Magyarország)	Toulouse (Franciaország)
Castilla-LaMancha (Spanyolország)	Torino (Olaszország)
Esch-sur-Alzette (Luxemburg)	Valencia (Spanyolország)
Ghent (Belgium)	Zürich (Svájc)

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE

MIÉRT FONTOS? 10

ALAPÍTÁS 12

TERVEZÉS ÉS AZ ÉRINTETTEK BEVONÁSA	12
ECCAR-tagság	12
Koordinátor kinevezése	12
Városok bevonása	13
A KONTEXTUS	15
Igényfelmérés	15
Meglévő erőforrások koordinálása	16
Az akcióterv tevékenységeiben való megállapodás	16
Az akcióterv megalkotása	17

GYAKORLAT 20

STRUKTURÁLIS BEÁGYAZÓDÁS	20
Önkormányzati döntés a tízpontos akciótervről	20
Bizottság felállítása a tízpontos akcióterv megvalósításához	21
NAPI MUNKA	22
Az akció folyamatának és megvalósításának folyamatos figyelemmel követése	22
Felmérés	22

UTÁNKÖVETÉS	23
ECCAR-nak való jelentéstétel	23
FENNTARTHATÓSÁG	23
A SIKER FŐ TÉNYEZŐI	24
HATÁS ÉS KIMENETEL	25
FORRÁSOK ÉS PÉLDÁK	26

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE

Az ECCAR tízpontos akciótervét – amelyet 2004. december 10-én, Nürnbergben fogadtak el – bármely európai település aláírhatja, amely szeretne az ECCAR-hoz csatlakozni. A csatlakozó települések vállalják, hogy az akciótervet a stratégiáik és akcióprogramjaik részévé teszik, és vállalják, hogy a végrehajtáshoz emberi és anyagi erőforrást biztosítanak. A települések maguk döntik el, hogy melyik akciót hajtják végre.

A közös fellépés érdekében a csatlakozó településeknek legalább egy akciót végre kell hajtaniuk. Az aláírók továbbá vállalják, hogy létrehoznak egy úgynevezett ellenőrzőpontot, amelynek feladata az akcióterv végrehajtásának utánkövetése és a koordináció biztosítása.

Az ECCAR tízpontos akcióterve:

1. Éberen a rasszizmus ellen.
2. A rasszizmus és a diszkrimináció felmérése, a helyi intézkedések monitorozása.
3. A rasszizmus és a diszkrimináció áldozatainak támogatása.
4. Több részvételi lehetőség és jobban informált lakosok.
5. A település mint az esélyegyenlőségi gyakorlatok aktív támogatója.
6. A település mint az esélyegyenlőséget tiszteletben tartó munkáltató és szolgáltató.
7. Tisztességes hozzáférés a lakhatáshoz.
8. Oktatással a rasszizmus és a diszkrimináció ellen.
9. A kulturális sokszínűség előmozdítása.
10. Gyűlölet-bűncselekmények és konfliktuskezelés.

A faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény (CERD) 1. cikkének (1) bekezdése szerint **a faji megkülönböztetés kifejezés olyan különbségtételt, kizárást, megszorítást vagy előnyben részesítést jelent, amelynek alapja a faj, a szín, a leszármazás, a nemzetiségi vagy etnikai származás, és amelynek célja vagy eredménye politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális, vagy a közélet bármely más terén az emberi jogok és alapvető szabadságjogok elismerésének, egyenrangú élvezetének vagy gyakorlásának megsemmisítése vagy csorbítása.**

A **különbségtétel** (distinction) azt jelenti, hogy egy személy valamely tulajdonsága (például vallása, nyelve stb.) miatti megkülönböztetésére strukturális szintű igazolást adunk. Ennek ellentéte az egyenlőség. Ez egyszerre állapot és folyamat.

A **kizárás** (exclusion) egyet jelent az emberi jogokhoz való hozzáférés és az azokkal élés megtagadásával. Az EU a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által elfogadott társadalmi kizárás fogalmát ültette át, kiszélesítve azt, hangsúlyozva, hogy akkor kerül sor erre, amikor valaki azért nem tud részt venni vagy hozzájárulni a társadalom működéséhez, mert „polgári, politikai, szociális, gazdasági és kulturális jogait megtagadják tőle”. A meghatározásból kitűnik, hogy a „kizárás számos probléma együttes következménye; ilyen lehet a munkanélküliség, az alacsony képzettség, az alacsony jövedelemszint, a szegényes lakhatás, a kedvezőtlen egészségi állapot és a család széthullása”. A részvétel az emberi jogok előfeltétele, de egyben azok célja is. A kizárás ellentéte a befogadás (inclusion).

A **megszorítás** (restriction) az emberi jogok gyakorlásának korlátozását jelenti. Ennek pozitív megfelelője az egyenlő esélyek megléte.

Előnyben részesítés alatt azt értjük, hogy egy személyt „a faj, bőrszín, etnikai hovatartozás, származás, születés, vallás vagy nyelv alapján kedvezőbb helyzetbe hoznak a meglévő hátrányok kiküszöbölése érdekében”. A fogalom pozitív megfelelője az egyenlő bánásmód. A faji alapú megkülönböztetés ellen sikeresen fellépő intézkedéseknek tehát az előnyben részesítés négy fajtájához kell hozzájárulnia.

A diszkriminációval szembeni fellépés tehát az egyenlőség, a befogadás, az egyenlő esélyek és az egyenlő bánásmód biztosításával jár.

➔ A fejezetben ismertetett tízpontos akcióterv e dimenziókat előmozdítva küzd a diszkrimináció ellen.

KONTEXTUS

A fejezet alapját az ECCAR tízpontos akciótervének vagy más, az ECCAR által megfogalmazott kötelezettségvállalásokat teljesítő települések köztisztviselőivel vagy politikusaival készített interjúk képezik. E városok: Bern (Svájc), Bilbao (Spanyolország), Castilla-La Mancha (Spanyolország), Ghent (Belgium), Graz (Ausztria), Madrid, Santa Cruz de Tenerife (Spanyolország) és Valencia (Spanyolország). A terepkutatás egyrészt az interneten történő kutatást foglalta magában, másrészt Dublinból (Írország) és Nürnbergből (Németország) származó adatokat gyűjtöttünk össze.

MIÉRT FONTOS?

- A szakpolitika támogatja a nemzetközi emberi jogi kötelezettségek tiszteletben tartását, védelmét és teljesítését. Ezek közé tartozik különösen a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény (CERD), Az emberi jogok európai egyezménye és az egyéb nemzetközi, európai uniós, valamint a nemzeti jogban előírt antidiszkriminációs kötelezettségek.

Az ECCAR akcióterve:

- keretet ad a települési szakpolitikának és a prioritásoknak;
- megkönnyíti a tárgyalást a települési szereplőkkel, mivel a település már kötelezettséget vállalt egy nemzetközi hálózat felé;
- az ECCAR és az UNESCO részvétele vonzó a helyi politikusoknak;
- jól tesz a település imázsának, a rasszizmus és a diszkrimináció elítélése és az ellene való fellépés a település identitásának részévé válik;
- az egyéni fellépésnek nagyobb súlyt, nagyobb láthatóságot ad;
- segítséget nyújt a köztisztviselőknek a napi rutinban (a célcsoport könnyebb elérése, a lakosság bizalmának erősítése, a képzett alkalmazottak bevonása);
- segíti a település diszkriminációellenes tevékenységeinek koordinálását;
- hozzájárul a különböző területért felelős szervek elkötelezettségéhez;
- biztosítja a települési döntések átláthatóságát;
- olyan vállalat, amelyet az önkormányzat politikai nyilatkozatként elfogadott, és amellyel valamennyi önkormányzati szervnek – költségvetési szempontból is – számolnia kell;
- megalapozza a települési szolgáltatások sokszínűségét és gazdagságát, amely valamennyi településlakó javát szolgálja;
- többféle módon erősíti meg a civil társadalmat, különösen azon szerepében, hogy a település kezdeményezéseiben és azok értékelésében szerepet játsszon.

Tipp: Biztosítson egy koordinátort az akcióterv végrehajtásához, amelynek eredményeképp

- a végrehajtásban szerepet játszó szervek tevékenységei összehangoltak lesznek;
- kialakul a folyamatos utánkövetés struktúrája;
- pozitív hatással lesz az egyes szervek közötti dinamikára.

HOGYAN HASZNÁLJUK AZ ECCAR AKCIÓTERVÉT?

Az ECCAR akcióterve egyaránt alkalmazható nagyvárosokra és kisvárosokra, a tevékenységek szélesebb körére vagy csak meghatározott kérdésekre fókuszálva. Hozzáigazítható a település legsürgetőbb igényeihez és prioritásaihoz. A kötelezettségek a települések hatáskörébe tartozó témákat fednek le.

Az ECCAR települései az akciótervet más és más módon használják fel: politikai szándéknyilatkozatként, hosszú távú stratégiaként, a végrehajtást megkönnyítő eszközként vagy – ideális esetben – e megközelítéseket vegyítve. Vannak olyan akciótervek, amelyek a település belső működésére (önkormányzat, közigazgatás) támaszkodnak, mások viszont a magánszektor és a helyi lakosságot is megcélozzák. A terv céljait egyértelművé kell tenni.

Tipp: Az egyszeri politikai szándéknyilatkozat helyett állandóan tartsák napirenden az akciótervet. Ebben segít:

- a megfelelő struktúrák felállítása;
- az akcióterv társadalmi és politikai fejlődéshez történő idomítása;
- reagálás a legújabb fejleményekre;
- a tanulási folyamat kialakítása és fejlesztése;
- a politikai és nyilvános vita támogatása és fejlesztése.

Összefoglalva: jelöljenek ki egyértelmű célokat, hivatkozzanak az ICERD-re és az EJEB-re (és más emberi jogi egyezményekre), rendszeresen vizsgálják felül a tevékenységeket, és szükség esetén módosítsanak rajtuk. Az ECCAR akciótervét szélesan kell értelmezni, amely a település valamennyi területét felöleli.

KORLÁTOK

Az akcióterv hatásköre nagyban függ a település kompetenciájától. Ugyanakkor a releváns jogkörök megléte lehetővé teszi a befolyásolást és a kormányzás más szintjeivel való együttműködést is.

ALAPÍTÁS

TERVEZÉS, ÉRINTETTEK BEVONÁSA

1

ECCAR-tagság

Az ECCAR- (UNESCO-) tagság vonzó a politikai szintén, és a közigazgatásban is használható.

Első lépésként győzze meg egy szerv/szervezet vezetőjét. Az lesz a szerepe, hogy rábeszélje a más szervezetben dolgozó kollégáit az akcióterv fejlesztésének és végrehajtásának támogatásáról.

2

Jelöljön ki koordinátort az akciótervhez!

Az ideális jelölt:

- kapcsolatot tart a szervezeti egységekkel, és tárgyal velük arról, hogy mit tudnak tenni az akcióterv ügyében;
- moderál a találkozókön;
- bevonja az érintett szereplőket, egyeztetéseket kezdeményez és bonyolít le;
- megszövegezi az akciótervet;
- biztosítja az akcióterv utánkövetését.

Szükséges tulajdonságok:

- magas szociális kompetencia;
- holisztikus szemléletmód;
- konszenzusra törekvő, diplomatikus fellépés;
- kezdeményezőkézség;
- kompromisszumkézség;
- türelem: annak az elfogadása, hogy a folyamat időigényes;
- a rasszizmus és a faji alapú diszkrimináció, valamint más, a megkülönböztetés alapjául szolgáló tulajdonságok és az ezek közötti kapcsolatok megértése.

Munkateher:

a koordinációval járó elfoglaltság erősen függ attól, hogy a terv a végrehajtás melyik szakaszában jár. A terv megfogalmazása sok időt emészt fel, ahogyan valamennyi, a végrehajtásba bekapcsolódó szerv megkeresése is. Érdeemes fél munkaidős pozíciót létrehozni.

3

A releváns települési szereplők bevonása

Tárgyalja meg és népszerűsítse az akcióterv lebonyolítását politikai és közigazgatási szinten is. Válassza ki az akciótervben követendő célok szerint az érintett szereplőket.

Hogyan győzzük meg a politikusokat?

A politika szintjén a felelős szervezeti egység vezetőjének feladata, hogy az ötletet a többi egységben dolgozó kollégájának bemutassa. Hangsúlyozza az ECCAR-ban és az UNESCO-ban rejlő lehetőségeket, és hogy a település hogyan jut előnyökhöz a tagság és az akcióterv által. Hangsúlyozza, hogy az akcióterv segít a település munkájának javításában, és támogatja a köztisztviselőket mindennapi rutinjukban: könnyebbé teszi a célcsoportok elérését, és a településvezetés bizalmat nyer a lakosság körében.

Hogyan győzzük meg a közigazgatásban dolgozókat?

Legyen figyelemmel települése igazgatási sajátosságaira, amikor más szervezeti egységeket keres fel. Lehetséges, hogy más szervek már folytatnak hasonló tevékenységeket, így nyitottak lehetnek az akciótervre, míg másokat kevésbé érdekelhet, és vonakodni fognak attól, hogy új terhet vegyenek magukra. Vegye figyelembe tudásszintjüket a rasszizmus és a diszkrimináció témájáról. Szánjon időt személyes találkozókra, hogy bemutathassa az ECCAR akciótervét, és beszélhessen róla. Emelje ki, hogy az akcióterv funkciója, hogy segítse a köztisztviselőket a magas színvonalú munkavégzésben.

Tipp: Egyszerre vegye figyelembe a politikai és közigazgatási szinten dolgozókat, amikor az akciótervet bemutatja. A köztisztviselőknek politikai támogatásra van szükségük, hogy más egységeket is megkeressenek és tárgyalásokat folytassanak róla. Fordítva: a köztisztviselőknek bizonyítékokkal, érvekkel és a folyamatról adott folyamatos tájékoztatással támogatniuk kell egységük vezetőjét. Javasolt, hogy a koordinátor és a polgármester (alpolgármester) hivatala rendszeresen kommunikáljon egymással.

KIHÍVÁSOK

A szervezeti egységeknek fontos az autonómia, és nem akarják, hogy a többi egység beavatkozzon a munkájukba.

A szervezeti egységek vonakodnak részt venni.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Koordinátorként legyen diplomatikus. Induljon ki az adott egység nézőpontjából, adjon kedvező visszacsatolást a már elvégzett munkájukról, és utána mérje fel, mit lehet még tenni. Vizsgálja meg, mi történt eddig. Ne sétáljon be úgy, mintha meg akarná nekik mondani, hogy mit csináljanak. Tartsa tiszteletben szakértelmüket. Motiválja őket, hogy részt vegyenek a fejlesztésben (részvételi központi szemlélet), és legyen kíváncsi az ötleteikre. Ennek segítségével törekedjen azt az érzetet kelteni a szervben, hogy ők is „tulajdonosai” az akciótervnek az ötleteiken keresztül.

Szánjon időt a polgármester (alpolgármester), annak hivatala és az adminisztratív felelős közötti együttműködésre. A közigazgatásnak folyamatos visszajelzést kell adnia a politikusok számára, utóbbiaknak pedig támogatniuk kell a szerveket az akciótervben meghatározott feladatok végrehajtásában.

Tárgyaljon egyszerre politikai és közigazgatási szinten. Próbáljon meg személyes kapcsolatokat kialakítani. Látogassa meg a szervet, ahelyett hogy a felelőst hívná meg magához. Koncentráljon azokra az érvekre, amelyek azt igazolják, hogy a szervezeti egységeknek miért éri meg részt venni – azaz hogy a köztisztviselők hatékonyabban tudják figyelembe venni a lakosok sokrétű szükségleteit.

A TARTALOM KIDOLGOZÁSA

4

Igényfelmérés

Konzultáljon már létező szervezetekkel (például bevándorlók tanácsa), a bevándorlók vagy etnikai közösségek képviselőivel, egyesületekkel, civil szervezetekkel és más érdekelttel. Kérje ki a véleményüket: milyen szükségleteik, prioritásaik vannak az akciótervben megfogalmazandó intézkedésekkel kapcsolatban? Az igényfelmérés segít a szervezetekkel kapcsolatba kerülni, segít a hálózatépítésben. A hatáskör és elvégzendő tevékenység tekintetében fontos alaposan végiggondolni, hogy ki vegyen részt a folyamatban.

- Fókuszáljon az igényfelmérésre, hívja meg a bevándorlókat, a civil szervezeteket, és kérje ki a véleményüket az akcióterv prioritásairól; vagy
- tevékenységtől függően külön-külön szervezzen találkozót, így például egy lakhatásról szóló téma esetén a bevándorlók vagy etnikai közösségek képviselőit, az ezzel foglalkozó állami szervet, ingatlanosok képviselőit érdemes meghívnia.

Hogyan tegyünk meg? Íme, néhány javaslat:

- **Fókuszcsoport:** hívja meg az érintetteket a szükségletekről és prioritásokról szóló megbeszélésekre, legyen szó akár új tevékenységekről, akár már létező kezdeményezésekről és együttműködési lehetőségekről. Ügyeljen arra, hogy mind a négy folyamat (információ, figyelemfelhívás, kikényszerítés, kutatás) szóba kerüljön. Az olyan témák kapcsán, amelyek különböző érdeket és véleményt képviselő érintetteket vonnak be (például lakhatás, munkaerőpiac), próbáljon meg létrehozni állandó konzultációs csoportot, hogy mindenki számára elfogadható tevékenységjavaslatokat dolgozzanak ki.
- **Világkávézó:** ez különösen hasznos a sokszereplős találkozókra. Állítsanak fel néhány négyöt fős asztalt. Tartsanak három vagy több, körülbelül húszperces beszélgetést. A húsz perc elteltével a csoport minden tagja üljön át egy másik asztalhoz. Dönthet úgy, hogy minden asztalnak legyen egy moderátora, vagy egyvalaki maradjon ott a következő körre mint „asztalgazda”. Minden egyes asztalnál egy-egy beszélgetés egy-egy kérdésre, témára fókuszáljon. Befejezőként a csoportok mutassák be fő állításait és eredményeiket a nagyobb csoport egészével folytatott beszélgetéseik alapján.

Milyen kérdéseket tegyünk föl?

- Milyen kihívások merülnek fel a faji alapú diszkriminációval kapcsolatban (például a település egésze kapcsán vagy a lakhatás területén), és hogyan lehet fellépni ellenük?
- Milyen tapasztalataik vannak a különböző területeken? (Például közszolgáltatás, lakhatás, munkaerőpiac stb.)
- Hogyan lehet a hozzáféréssel és részvétellel kapcsolatos akadályokat felszámolni?
- Milyen jó gyakorlatok vannak, és ön szerint melyek ezek lényeges elemei?
- Hogyan gyűjthető információ az emberek tapasztalatairól?

5

A létező erőforrások koordinálása

Számos településen jó néhány olyan szervezet van, amely különféle segítő szolgáltatásokat nyújt, vagy a társadalmi integrációt és a békés együttélést előmozdító tevékenységeket végez. Ragadja meg az akcióterv kidolgozásának lehetőségét, hogy e szereplőket összekapcsolja, koordinálja működésüket, erőforrásaikat és kapcsolataikat egymás tevékenységeinek tükrében. Ez segít a meglévő erőforrások, tapasztalatok megismerésében és a hasonló, de párhuzamosan futó aktivitás elkerülésében.

A kutatások alapján nagyon fontos, hogy többféle szervezet is részt vegyen. Próbáljon meg a tevékenységek kifejlesztésébe több szervezetet bevonni, és lépjen kapcsolatba különböző települési szervekkel is, hogy bekapcsolja őket a folyamatba.

6

LÉPÉS A lehetséges tevékenységek megtárgyalása

Folytasson négyszemközti beszélgetéseket és szélesebb körű megbeszéléseket is a köztisztviselőkkel. Kezdje azzal, hogy megkérdezi az adott szervezeten belüli kollégáit, hogy milyen tevékenységeket végeznek már most, amelyek bekerülhetnek a tervbe. Utána tegyen javaslatot további, az ECCAR akciótervével összeegyeztethető és megvalósítható javaslatokra.

Tegyen különbséget a településnek szóló hivatalos javaslatok és a magánszféra felé irányuló között.

A részt vevő városok az alábbi elemek bevonását ajánlják:

A terv minden egységét négy lépésben fogalmazza meg, hogy benne legyenek a puhább intézkedések (információszerzés, figyelemfelhívás), továbbá a nem diszkriminatív gyakorlatok kikényszerítése és azok feltárása. A lépések tehát:

1. információ és tanácsadás, 2. érzékenyítés, 3. kikényszerítés, 4. tudástár, kutatás.

Készüljön fel arra, hogy az első-második pontban szereplő intézkedésekről könnyebb lesz megegyezni, míg a szankciókat tartalmazó intézkedések gyakran több tárgyalást és meggyőzést igényelnek. Ugyanakkor az egyenlőség (a diszkrimináció megszüntetése) hasonló azokhoz a területekhez, ahol a fókusz a viselkedés megváltoztatására irányul: így például az információ és a figyelemfelhívó intézkedések az ittas járművezetés terén valamennyi hatással járhatnak, de legtöbbször nem elégségesek a normaszegők szankcionálása nélkül. A négy lépésből álló struktúra segít a hatékony és kiegyensúlyozott akcióterv megtárgyalásában.

Állítson össze olyan akciókat, amelyek nemcsak a bevándorló- (általánosan a cél-) csoportot szólítják meg, hanem **a lakosság egészét:**

- A rasszizmus- és diszkriminációellenes intézkedések általában az áldozatokra és az elkövetőkre koncentrálnak, de gyakran figyelmen kívül hagyják a lakosság egészét, a szemtanúkat. Mindenki találkozhat rasszizmussal: rokonként, barátként, munkatársként vagy a diszkriminatív cselekmény szomszédjaként vagy tanújaként. Legyenek olyan törekvések, amelyek a közös felelősség érzését hivatottak előmozdítani.

- A társadalmi befogadást célzó akcióknak az egész lakosságra kell irányulniuk. Leszámítva a nagyon konkrét ötleteket (például nyelvtanulás, bevándorlókra vonatkozó jogszabályok), a tiszteletteljes és békés interkulturális együttélést, valamint a befogadó társadalmat megcélzó programoknak a lakosság egészét kell megszólítaniuk.

7

Az akcióterv megfogalmazása

Kapcsolja össze a tevékenységeket az ECCAR tízpontos akciótervében szereplő kötelezettségvállalásokkal. Tárgyaljon a szervezeti egységekkel, hogy milyen területen van még szükség felépítésre. Koordinálja a különböző szerveket, ezáltal adjon átfogó keretet a tevékenységeknek. Figyeljen arra, hogy a végrehajtásra szánt határidőket vegyék komolyan, és az mérhető legyen. Mikor és milyen stádiumban nevezhető teljesítettnek egy intézkedés? Ha lehetséges, határozzon meg mérföldköveket és jelzőszámokat az eredmények és a siker elérésére.

Tipp: Jelöljön ki felelőst minden tevékenységhez. Ez sokkal könnyebbé teszi a végrehajtás követését.

Tipp: Vonjon be minden szervezeti egységet az arról szóló vitába, hogy milyen tevékenységek kerüljenek a tervbe. Véglegesítse az akciótervet. Ha szükséges, tartson egy utolsó konzultációt a szervekkel, hogy elnyerje a hozzájárulásukat.

Az ECCAR tervének valamennyi intézkedését töltsse meg odailő tevékenységgel, intézkedéssel. Minden fejezetnek négy lépésből kell állnia: információ, figyelemfelhívás, kikényszerítés, tudástár/kutatás. Minden tevékenységhez meg kell jelölniük egy felelős személyt, és megadni a koordinátor elérhetőségét.

KIHÍVÁSOK

Miután nagy nehezen meggyőzött másokat a részvételről, hirtelen mindenki megpróbálja a saját intézkedéseit/prioritásait berakni az akciótervbe, beleértve azokat is, amelyek csak érintőlegesek.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Ragaszkodjon az ECCAR tízpontos akcióterve szerinti, előre meghatározott struktúrához; ennek része a négy lépésből álló felépítés is. Győződjön meg arról, hogy minden tevékenység az akcióterv célját szolgálja. Folytasson folyamatos, a végsőkig tartó tárgyalásokat politikai és közigazgatási szinten is.

KIHÍVÁSOK

Egyes politikusok az akcióterv ellen foglalnak állást, és/vagy tagadják a diszkrimináció tényét.

Ellentmondásos viták az akcióterv egészéről.

Viták a 3. (kikényszerítés) és 4. (kutatások) lépésről azzal az érvel, hogy: „Ez valóban a település feladata lenne?”

Nehéz az egyes akciókhoz szükséges külső szereplőkkel való kapcsolatfelvétel.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Érveljen tudományos kutatások, statisztikák vagy más, a helyi vagy nemzeti antidiszkriminációs hivatal által nyújtott adatok alapján. Hivatkozzon a sajtóra, dokumentumfilmekre és a civil társadalom szereplőivel (különösen a diszkriminációt elszenvedőkkel) folytatott megbeszéléseire.

Építsen be olyan, a fősodorba tartozó tevékenységeket, amelyeket a szervezeti egységek már most is ellátnak. Ezeknek a szervezeteknek érdekük lesz az eladhatóság növelése; így nehezebb lesz az akcióterv egészének létjogosultságát vitatni.

Készüljön olyan érvekkel, amelyek bizonyítják, hogy a terv „fogatlan orosz-lán” ezek nélkül az egységek nélkül, a településnek mint demokratikus intézménynek pedig az egyenlőség az érdeke, és alkalmas is arra, hogy tegyen érte.

Legyen minden egység felelős az akcióspecifikus külső szereplők megtalálásáért. Használják fel a korábbi kapcsolataikat. Gondolkodjon olyan érveken – majd mutassa be azokat –, amelyek azt igazolják, hogy az akcióterv kedvezhet a résztvevőknek is.

KIHÍVÁSOK

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Az akcióterv megfogalmazása fáradságos.

A koordinátornak nem egyedül kell megbirkóznia a feladattal, támaszkodhat a csapatra.

A folyamatos anyagi támogatás biztosítása.

Erősítse meg a koordinációt az erőforrások hatékonyabb kezelése végett. Legyen költségvetésük a tervezett akciók végrehajtására és kifejlesztésére.

Olyan sok NGO és egyesület van, hogy ők sem tudnak egymásról, vagy épp versengenek.

Szervezzon találkozót, hogy jobban megismerjék egymás munkáját.

Korlátozott emberi és anyagi erőforrások.

Kerülje el a hasonló vagy ugyanazt a tevékenységet fedő programokat. Mielőtt bármi újat hozzáadna, koordinálja azt, ami már létezik. Végezzen igényfelmérést az új szolgáltatások bevezetése előtt.

A munka szélesebb perspektívát kíván, hogy a bevándorlást az együttélés felől közelítsük meg.

A különböző szervezeti egységek bevonása segít abban, hogy megismerje a települési közigazgatás különböző szereplőit.

A GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁS

STRUKTURÁLIS MEGALAPOZÁS

8

A képviselő-testület döntése az akciótervről

Érje el, hogy az akciótervről képviselő-testületi döntés szülessen. Tegye egyértelművé, hogy minden szerv felelős azért, hogy az akcióterv pénzügyi háttéréről saját költségvetésében gondoskodjon.

KIHÍVÁSOK

Az ellenzéki párt a médiában megjelenteti ellenvéleményét.

Töréspont, válság a többségen belül.

A döntéshozó felületes tervet fogadott el, világos célok, határidők stb. nélkül.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Adjon tudományos érveket, és hivatkozzon olyan kutatásokra és más anyagokra, amelyek alátámasztják, hogy a diszkrimináció súlyos probléma az emberi jogok, a demokrácia és a fenntarthatóság fényében.

Legyen felkészülve arra, hogy a döntéshozatal előtti utolsó percekig szükség lehet a tárgyalásokra. Kommunikálja az előnyöket az összes polgár felé.

Biztosítsa, hogy a terv hosszú és rövid távú perspektívákat is tartalmazzon, beleértve a felülvizsgálat és ha szükséges, a terv átdolgozásának határidejét is. A közigazgatásban dolgozók folyamatosan tájékoztassák a politikai vezetést a konkrét célokról. Vegye figyelembe az ECCAR és az UNESCO irányában végzendő külső jelentés-tételi kötelezettséget; e hivatkozások gyakran segítenek a konkrétumok elérésében.

9

Állítson fel bizottságot az akcióterv lebonyolításához

A terv sikeres végrehajtása többet jelent, mint hogy kétszer felemeljük a telefont: egyszer a végrehajtás elején, majd két évvel később, a legvégén. Javasoljuk, hogy állítson fel rendszeres kommunikációs csatornákat, hogy emlékeztessen a szerveket a végrehajtással kapcsolatos kötelezettségeikre. Egy-egy szerv feladatai attól függenek, hogy az akcióterven belül milyen intézkedésért felelősek.

Hasznos egy **bizottság** felállítása az akcióterv végrehajtásához. E bizottság rendszeresen (például havonta) találkozik, és minden, a tervezett akció végrehajtásához releváns szereplő helyet kap benne.

Az akcióterv **koordinátora** felelős a meghatározott lépésekért.

A koordinátor feladatai:

- a különböző szervek emlékeztetése a kötelezettségeikre;
- az arany középút megtalálása a gyakori jelentéstétel és a folyamatos rákérdezés között;
- biztos elérhetőség;
- ne egyedül intézkedjen: dolgozzon együtt olyanokkal, akiknek jó kapcsolatai vannak más szervekkel;
- vegye figyelembe, hogy a koordinátor nem az akció végrehajtásáért felel: ez a szervezeti egység feladata.

Tipp: Motiválja az embereket, ahelyett hogy azt érezteti, felügyeli őket. (Például jelezze, hogy mi működik jól, kérdezzen rá az előrehaladásra, mutasson rá az előnyökre.)

KIHÍVÁSOK

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Egyes egységek nem végzik el a rájuk bízott feladatokat, vagy elkötelezettségük csökken az idő múlásával.

Ezen a ponton kifizetődő lesz, hogy a programnak van koordinátora, és minden akciónak van egy kapcsolatfelelőse. Emlékeztesse a szerveket a kötelezettségükre. Támogassa az egységeket kapcsolatokkal és jó példákkal, megmutatva, hogy mi az, ami lehetséges.

A célcsoportok (például ingatlanügynökök) vonakodnak részt venni.

Támaszkodjon tudományos kutatásokra, és közeledjen hozzájuk azzal, hogy „Ezt mi el tudjuk. Ön mit tud tenni és hogyan tudnánk együttműködni?” Mutasson rá a cselekvés hiányával járó kockázatokra. Szükséges lehet a politikusoktól érkező támogatás.

NAPI MUNKA

10

A végrehajtás és az előrehaladás folyamatos utánkövetése

Az egyes szervek felelősek az intézkedések végrehajtásáért. A koordinátor feladata, hogy kapcsolatot tartson a felelősökkel, és kövesse a megvalósítást.

A koordinátor feladata, hogy:

1. személyes beszélgetéseket folytasson a kapcsolattartókkal;
2. szervezzen rendszeres szervezeti találkozót (évente két-négy alkalommal), ahol a felelősök bemutatják a végrehajtásban elért előrelépésüket. A különböző egységek munkatársainak meghívása motiválja a résztvevőket, mivel szeretik, ha előrehaladást tudnak felmutatni. Hívja meg, vonja be az érintetteket (a kedvezményezetteket) is, hogy visszajelzést adhassanak az előrelépésről és a lehetséges módosításokról.

11

Értékelés

Dolgozzon ki egy jelentéstételi módszert, amellyel hozzájutnak a szükséges információhoz, de nem jelent túl nagy többletmunkát; például foglalják bele a kérdéseiket a létező jelentéstételi kötelezettségek listájába. Vonja be az egységeket az utánkövetési tervek kidolgozásába, hogy felkészüljenek a jelentéstételi program elfogadására.

Tipp: Az ECCAR segít az értékelési folyamatban. Keresse meg a titkárságot további információért.

UTÁNKÖVETÉS

Az akcióterveket rendszeres időközönként felül kell vizsgálni, és szükség esetén módosítani. Az interjúalanyok ezt úgy fogalmazták meg, hogy „folyamatosan locsolni kell a prérít, hogy zöld maradjon”.

12

Jelentéstétel az ECCAR felé

Az ECCAR elvárja tagjaitól, hogy két évente jelentést készítsenek.

Tipp: Használja fel a jelentés anyagát, hogy kapcsolatba lépjen a szervezetekkel. Vegyen részt a tevékenységek részvételalapú értékelésében, és kezdje meg a következő időszakra szóló akcióterv kidolgozását.

KIHÍVÁSOK

Az igazi és konkrét eredmények nyomon követése. Annak felmérése, hogy a tervnek megfelelően halad-e a program.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Fontos mérhető jelzőszámokban gondolkodni a kezdetektől fogva. Biztosítsa a monitoringot (erről külön fejezet szól).

FENNTARTHATÓSÁG

Fontos, hogy hosszú távon gondolkozzon, még ha ez nehéz is a választási ciklusokra épülő struktúra miatt.

Támaszkodjon az utánkövetési találkozókra (lásd fentebb) és az értékelésre (a területen dolgozó civilekkel felvett interjúk), hogy beépíthesse azokat a következő akciótervbe.

A SIKER FŐ TÉNYEZŐI

Az interjúalanyok szerint az alábbiak kulcsfontosságúak a sikerhez:

- tagság az ECCAR-ban: ez az UNESCO gyámkodása alatt segíti az átfogó akcióterv kidolgozását (különösen hasznos kisebb és közepes méretű települések számára);
- elkötelezett személyek a politikai és igazgatási vezetésben is, akik népszerűsítik az akciótervet;
- sok szereplőre épülő részvételi fejlesztési folyamat; a dokumentum együttes megfogalmazása;
- igényfelmérés az igazán megfelelő és szükséges intézkedések kifejlesztéséhez;
- megfelelő együttműködés a politikai szereplők és a közigazgatásban dolgozók között, amely egyrészt – a politikusok részéről – támogatja az igazgatási szinten zajló tárgyalásokat, másrészt pedig visszajelzést ad a folyamatról. A polgármesteri hivatal alapvető jelentőségű lehet közöttük;
- koordinátor: egy hozzáértő, aktív és jól beágyazott köztisztviselő;
- kapcsolattartó: egy felelős személy minden egységben, akit a koordinátor könnyen elér;
- folyamatos és rendszeres kommunikáció az egyes szerveknél a végrehajtásért felelősökkel, végig a kidolgozás és a végrehajtás során;
- világos és mérhető célok a monitoring megkönnyítésére;
- rendszeres felülvizsgálat és frissítés két-három évente;
- az erőforrások és tevékenységek jó koordinációja;
- rendszeres egyeztetések a civil társadalmi szervezetekkel.

HATÁS ÉS KIMENETEL

Egy akcióterv összeállítása és végrehajtása dinamizál, és nyitottabbá teszi a résztvevőket mások bevonására és az újdonság kipróbálására.

A szervezeti egységek gondolják végig, hogy milyen antidiszkriminációs tevékenységeket végezhetnek.

A gyakorlatba való átültetéssel ténylegesen javítják a lakók életminőségét.

Az akcióterv hatékonyságának méréséhez az alábbi jelzőszámokat javasoljuk:

- Az akciótervet követve hány konkrét szakpolitikát ültettek át a gyakorlatba.
- Az akcióterv végrehajtása javította a kapcsolatokat, valamint az önkormányzatnál dolgozók tudását az antidiszkriminációs intézkedésekről. (Ehhez kapcsolódóan érdemes egy kérdőíves felmérést felvenni a körükben: Milyen gyakran beszélnek a dolgozók – formálisan és informális keretek között – az antidiszkriminációról? Milyen antidiszkriminációs intézkedéseket ismernek?)
- Az akcióterv végrehajtása növelte az önkormányzati dolgozók tudatosságát az egyenlő bánásmód előnyeiről. (Az előző kérdés alapján meg lehet kérdezni, hogy látnak-e valamilyen előnyt ebben. Ha igen, mit? Ha nem, miért nem?)
- Az akcióterv mérhető javulást eredményezett a kisebbségi csoportok életében. (Ehhez a civil szervezetek, bevándorlói csoportosulások stb. körében érdemes felmérést végezni.)
- Visszaszorította-e az akcióterv a diszkriminatív incidensek számát az adott területen? (Civillel, bevándorlói szervezetekkel, helyi antidiszkriminációs szervekkel érdemes felmérést végezni.)

Ahol mód van rá, érdemes lehet a kiindulási pontot (baseline) kérdőívek, elemzések útján rögzíteni, majd az akcióterv végrehajtása utáni állapotot összevetni azzal.

FORRÁSOK ÉS PÉLDÁK

Az **ECCAR** tízpontos akcióterve

<http://www.eccar.info/10-point-plan-action>

Az **UNESCO** városi koalíciójának Discussion Paper Series kiadványa

<http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/fight-against-discrimination/coalition-of-cities/discussion-paper-series/>

Számos tanulmányt készítettek a gyakorlatok és esetek összegyűjtésére és elemzésére. E sorozat ezek eredményeit mutatja be, és segít az önkormányzatoknak, hogy jobb szakpolitikákat valósítsanak meg, és előmozdítsák a vitát e téren.

Papern°1: Tankönyv a rasszizmusról: tanulmány a rasszizmussal és kapcsolódó jelenségekkel összefüggő munkadefiníciókról (francia nyelvű .pdf, 280 KB).

Paper n°2: Tanulmány a települési intézkedésekről és a rasszizmussal szemben az oktatáson át történő fellépéssel kapcsolatos ajánlásokról (.pdf, 571 KB).

Paper n°3: Jelzőszámok a rasszizmus és diszkrimináció elleni helyi politikák értékeléséhez (.pdf, 934 KB).

Paper n°4: Tanulmány a települési intézkedésekről és a rasszizmussal szembeni nagyobb éberséget javasoló ajánlásokról a tízpontos akcióterv 1. pontja alapján (.pdf, 538 KB).

Paper n°5: Tanulmány a helyi egyenlőségi jelzőszámok kifejlesztése kapcsán tapasztalt nehézségekről – emberi jogi központú modell (.pdf, 417 KB).

Graz (AT) ECCAR-akcióterv (németül)

http://www.graz.at/cms/dokumente/10201020_410977/f46e0df3/top34%2BBBLG.pdf

Ghent (BE): ECCAR-akcióterv (angolul)

<https://stad.gent/sites/default/files/page/documents/ECCAR%2010%20points%20action%20plan%20City%20of%20Ghent%202015-2019.pdf>

Bern (CH): A bevándorlási szakpolitikák irányelvei (németül)

<http://www.bern.ch/politik-und-verwaltung/stadtverwaltung/bss/kompetenzzentrum-integration/fachbereich-information-und-vernetzung/leitbild-zur-integrationspolitik>

Nuremberg (DE): Emberi jogi akcióterv (németül, angolul, spanyolul, oroszul)

<https://www.nuernberg.de/internet/menschenrechte/aktionsplan.html>

Madrid (ES): Madridi terv a társadalmi és interkulturális együttéléstről (spanyolul, angolul)
<http://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/Inmigracion/EspInformativos/MadridConvive/Present/Ficheros/ResumenESPA.PLAN%20Madrid-WEB-1.pdf>
<http://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/Inmigracion/EspInformativos/MadridConvive/Present/Ficheros/ResumINGLES%20PLAN%20Madrid-WEB-1.pdf>

Bilbao (ES): Bevándorlás és együttélés a sokszínűségben terv(spanyolul)
http://www.bilbao.net/cs/Satellite?c=Page&cid=3000062046&language=es&pageid=3000062046&pagename=Bilbaonet%2FPPage%2FBIO_contenidoFinal

Castilla-La Mancha (ES): Regionális terv a társadalmi integrációról (spanyolul)
<http://www.castillalamancha.es/gobierno/bienestarsocial/estructura/dgsfmpsv/actuaciones/integraci%C3%B3n-social>
<http://www.castillalamancha.es/gobierno/bienestarsocial/estructura/dgacsocco/actuaciones/subvenci%C3%B3n-para-proyectos-de-integraci%C3%B3n-social-convocatoria-2016>
<http://www.castillalamancha.es/gobierno/bienestarsocial/estructura/dgacsocco/funcionesycompetencias>

Santa Cruz de Tenerife (ES): Sokszínű Santa Cruz (spanyolul)
<http://www.santacruzdetenerife.es/servicios-municipales/atencion-social/servicios/inmigracions-anta-cruz-diversa/>
<http://www.santacruzdetenerife.es/servicios-municipales/atencion-social/servicios/inmigracions-anta-cruz-diversa/santa-cruz-diversa-i/>
<http://www.santacruzdetenerife.es/servicios-municipales/atencion-social/servicios/inmigracions-anta-cruz-diversa/santa-cruz-diversa-ii/>
<http://www.santacruzdetenerife.es/servicios-municipales/atencion-social/servicios/inmigracions-anta-cruz-diversa/santa-cruz-diversa-iii/>

Valencia (ES): Észak–Dél-terv (spanyolul)
[http://www.valencia.es/ayuntamiento/bienestarsocial.nsf/0/E9715CA817803DE4C125755C0044EA39/\\$FILE/PLAN%20NORTE-SUR%202009-20013%20definitivo.pdf?OpenElement&lang=1](http://www.valencia.es/ayuntamiento/bienestarsocial.nsf/0/E9715CA817803DE4C125755C0044EA39/$FILE/PLAN%20NORTE-SUR%202009-20013%20definitivo.pdf?OpenElement&lang=1)
<http://www.valencia.es/ayuntamiento/bienestarsocial.nsf/vDocumentosTituloAux/936FEE90107C6235C125755C0045E2AE?OpenDocument&bdOrigen=ayuntamiento%2Fbienestarsocial.nsf>

Dublin (IR): Az integráció felé – Városi keretek (angolul)
<http://www.dublincity.ie/sites/default/files/content/Community/InterculturalDublin/Documents/Towards%20Integration.pdf>

A világvilágzó módszertana
<http://www.theworldcafe.com/method.html>

